

Rapport

Rapport over een klacht over het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) te Leeuwarden.

Datum: 20 december 2013

Rapportnummer: 2013/198

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat zij op 22 mei 2013 van het CJIB een brief heeft gekregen dat de kantonrechter haar beroepschrift heeft behandeld, terwijl de officier van justitie haar op 11 februari 2013 al had laten weten dat hij de aan haar opgelegde beschikking had vernietigd.

Standpunt verzoekster

Op 7 mei 2012 stuurde het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) verzoekster een beschikking, omdat zij een kleine snelheidsovertreding zou hebben begaan. Verzoekster stelde beroep in bij de officier van justitie bij de Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM), omdat zij die dag niet met haar auto op de bewuste plek was geweest. Het beroep werd afgewezen, waarop verzoekster beroep bij de kantonrechter instelde. Verzoekster probeerde bij de politie de foto van de overtreiding op te vragen, maar omdat het niet de auto van verzoekster was die op de foto stond kreeg verzoekster de foto niet. Door tussenkomst van de Nationale ombudsman werd de zaak met voorrang nogmaals beoordeeld door de officier van justitie bij de CVOM (zie Achtergrond). De officier van justitie concludeerde dat er inderdaad sprake was van een uitleesfout en vernietigde op 11 februari 2013 de beschikking. Op verzoek van de officier van justitie trok verzoekster haar beroep bij de kantonrechter in en na enkele maanden werd de zekerheidstelling die verzoekster had voldaan, teruggestort. Op 22 mei 2013 stuurde het CJIB de werkgever van verzoekster (de eigenaar van de auto) een betalingsoverzicht in de betreffende zaak. Daarin stond vermeld: *'u hebt beroep ingesteld tegen de beslissing van de officier van justitie. De kantonrechter heeft uw beroep behandeld en een beslissing genomen. U hebt hierover apart bericht ontvangen van de rechtbank.'* En verder: *'Omdat de kantonrechter een beslissing heeft genomen, ontvangt u hierbij een betalingsoverzicht. Als u een bedrag terug ontvangt, wordt dit binnen vier weken naar u overgemaakt'* (zie bijlage voor kopie 'betalingsoverzicht kantonrechter').

Verzoekster vond deze brief van het CJIB zeer verwarrend. Zij was in de veronderstelling dat ze haar beroep had ingetrokken na de vernietiging van de beschikking door de officier van justitie. Was haar zaak dan nu toch door de kantonrechter behandeld?

Verzoekster wendde zich opnieuw tot de Nationale ombudsman en vroeg hem om hulp. Het baarde verzoekster uit het oogpunt van het voorkomen van onnodige maatschappelijke kosten ook zorgen dat zij inmiddels meer dan een jaar bezig was met deze overtreiding en dat deze procedure nog steeds niet was afgerond.

De Nationale ombudsman stelde op 31 mei 2013 een onderzoek in naar de klacht van verzoekster.

Standpunt Centraal Justitieel Incasso Bureau

In reactie op vragen van de Nationale ombudsman liet het CJIB weten zich te kunnen voorstellen dat de brief van 22 mei 2013 verwarrend op verzoekster was overgekomen. De brief die naar de werkgever van verzoekster was uitgegaan, was een onjuiste brief. De zaak was namelijk nooit door de kantonrechter behandeld en de kantonrechter had evenmin een beslissing genomen. De zaak was immers al door de officier van justitie vernietigd.

Het CJIB liet verder weten dat in alle zaken waarin een beschikking na herbeoordeling door de officier van justitie wordt vernietigd en waarin het beroep bij de kantonrechter wordt ingetrokken door betrokkene, er standaard een 'betalingsoverzicht kantonrechter' uitgaat. Het CJIB was van deze fout op de hoogte, maar heeft dit nooit gecorrigeerd omdat het in het verleden om heel kleine aantallen ging. Inmiddels ligt dit anders en is de casus van verzoekster aanleiding voor het CJIB om naar een oplossing te zoeken voor deze structurele onjuistheid. Het CJIB heeft daarvoor de CVOM benaderd, omdat het CJIB op dit moment niet uit de systemen kan halen dat een zaak na herbeoordeling door de officier van justitie is vernietigd. Het CJIB ziet enkel dat de zaak door de kantonrechter is vernietigd.

Informatie van de CVOM

Uit informatie van de CVOM was het de Nationale ombudsman bekend dat er 55.600 mensen in 2012 in verband met een verkeersovertreding (op grond van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften, Wahv) beroep hebben ingesteld bij de kantonrechter, tegen een beslissing van de officier van justitie bij de CVOM. Ongeveer 14 procent van deze beroepen zijn vervolgens na herbeoordeling door de officier van justitie alsnog vernietigd, waardoor deze niet meer aan de kantonrechter hoeven te worden voorgelegd. Het gaat dan om ongeveer 7.785 beroepen.

Beoordeling Nationale ombudsman

Behoorlijkheidsnorm

1. Het vereiste van goede informatieverstrekking houdt in dat de overheid ervoor zorgt dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf. Dit brengt met zich mee dat als het CJIB een betrokkene een brief stuurt ter afronding van een beroepsprocedure in het kader van de Wahv, die brief de juiste informatie dient te bevatten over de wijze waarop de procedure is geëindigd.

2. De onderhavige casus heeft aan het licht gebracht dat het CJIB standaard een onjuiste brief stuurt aan burgers, van wie een opgelegde verkeersboete (op grond van de Wahv) na een herbeoordeling door de officier van justitie bij de CVOM alsnog is vernietigd. Door deze onjuiste brief wordt de indruk gewekt dat een zaak wel door een kantonrechter is behandeld, terwijl dit helemaal niet het geval is. Dit leidt tot onnodige verwarring bij burgers, in een voor sommigen toch al ingewikkelde keten waarin diverse overheidsinstanties betrokken zijn en de kantonrechter soms ook nog aan bod komt. Het CJIB heeft hiermee gehandeld in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking.

De gedraging is niet behoorlijk.

Instemming

De Nationale ombudsman heeft er met instemming kennis van genomen dat de bewuste brief zodanig wordt aangepast, dat burgers op een juiste manier worden geïnformeerd over de afhandeling van een beroepschrift en dat deze aanpassing in 2013 gerealiseerd gaat worden.

Conclusie

De klacht over het CJIB is gegrond, vanwege strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking.

Achtergrond

Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften

Artikel 9

"1. Tegen de beslissing van de officier van justitie kan degene die administratief beroep heeft ingesteld, beroep instellen bij de rechtbank; het beroep wordt behandeld en beslist door de kantonrechter. In afwijking van artikel 6:4, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, wordt het beroepschrift ingediend bij de officier van justitie die ingevolge artikel 6, eerste lid, op het administratief beroep heeft beslist. Hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

(...)"

Artikel 10

"De officier van justitie brengt het beroepschrift en de op de zaak betrekking hebbende stukken ter kennis van de rechtbank van het arrondissement waarin de gedraging is verricht, dan wel, in het geval bedoeld in artikel 6, eerste lid, tweede volzin, bij de rechtbank van het arrondissement waarin de woonplaats van de betrokkene is gelegen."

Artikel 11

"1. Het beroepschrift en de op de zaak betrekking hebbende stukken worden door de officier van justitie aan de rechtbank ter kennis gebracht binnen zes weken nadat de indiener zekerheid heeft gesteld voor de betaling van de sanctie en de administratiekosten, dan wel nadat de termijn daarvoor is verstreken.

2. Indien de officier van justitie geheel of gedeeltelijk aan de indiener van het beroepschrift tegemoetgekomen is, kan de in het eerste lid bedoelde termijn zo nodig met vier weken worden verlengd.

3. De zekerheid wordt door de indiener bij het Centraal Justitieel Incassobureau te Leeuwarden, bedoeld in artikel 1 van het Besluit Instelling Centraal Justitieel Incassobureau, gesteld, hetzij door middel van de aan betrokkene toegezonden acceptgiro, hetzij anderszins door storting op de rekening van het Centraal Justitieel Incassobureau. De officier van justitie wijst de indiener van het beroepschrift na de ontvangst ervan op de verplichting tot zekerheidstelling en deelt hem mee dat de zekerheidstelling dient te geschieden binnen twee weken na de dag van verzending van zijn mededeling. Indien de zekerheidstelling niet binnen deze termijn is geschied, wordt het beroep door de kantonrechter niet-ontvankelijk verklaard, tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest.

4. Alle op een beroepschrift betrekking hebbende stukken worden, indien zekerheidstelling heeft plaatsgevonden, nedergelegd ter griffie van de rechtbank. Hiervan wordt door de griffier mededeling gedaan aan degene die het beroep heeft ingesteld. De betrokkene of zijn gemachtigde kan binnen een door de kantonrechter bepaalde en aan hem door de griffier medegedeelde termijn, deze stukken inzien en daarvan afschriften of uittreksels vragen. Op de voor de verstrekking van afschriften en uittreksels aan de betrokkene of zijn gemachtigde in rekening te brengen vergoedingen is het ter zake bepaalde bij of krachtens de Wet griffierechten burgerlijke zaken van overeenkomstige toepassing."

Nota van wijziging Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften, Tweede Kamer, vergaderjaar 1995–1996, 23 689, nr. 6, pag. 12-13.

Artikel 11, tweede lid

"Bijkomend voordeel van de voorgestelde wijzigingen van de artikelen 9 en 10 is dat de officier van justitie, voordat hij de stukken naar de kantonrechter stuurt, de gelegenheid heeft nogmaals de zaak te beoordelen. De officier van justitie heeft immers, als ieder ander bestuursorgaan, de bevoegdheid om ook hangende een beroep een beschikking in te trekken (artikel 6:18 van de Awb). Gaat hij daartoe over dan zal de indiener van het beroepschrift zijn belang bij dat beroep verliezen. De officier verzoekt de indiener het beroep in te trekken. Als de officier niet binnen een bepaalde termijn een bericht van intrekking heeft ontvangen, dan wordt het beroep alsnog ter kennis van het kantongerecht gebracht.

Ontvangt de officier het bericht dat het beroepschrift is ingetrokken, dan wordt het beroep niet ter kennis van het kantongerecht gebracht. Gedurende de termijn waarin de indiener kan reageren kan een voorziening nodig zijn voor het geval de termijn van artikel 11, eerste lid, dreigt te verlopen. Het navolgende verduidelijkt dit.

Zodra een beroepschrift is ontvangen door de officier van justitie, zal de officier het bestaande dossier uit de fase van het administratief beroep moeten aanvullen met het beroepschrift. De indiener wordt gewezen op de verplichting om binnen twee weken zekerheid te stellen (zie het derde lid). Wordt de zekerheid direct bij het instellen van het beroep voldaan, dan is het niet uitgesloten dat de officier, na bestudering van het beroepschrift en verificatie van een en ander, na bijvoorbeeld twee weken tot de conclusie komt dat het bestreden besluit ingetrokken moet worden. Er wordt dan een intrekingsbesluit genomen. Daarnaast concipieert de officier een brief aan de indiener, waarin hij de indiener verzoekt het beroep in te trekken. Hiermee zal enige tijd gemoeid zijn. Intussen kunnen al drie weken zijn verlopen op het moment dat de indiener deze brief ontvangt. In de brief van de officier wordt de indiener verzocht te reageren binnen drie weken na dagtekening van de brief. De indiener drie weken de tijd geven om te reageren betekent wel, dat de termijn van het eerste lid intussen kan verstrijken. In dat geval is verlenging mogelijk. Als de officier van de verlengingsmogelijkheid gebruik denkt te moeten maken, deelt hij dat in deze brief mee.

De volgende situaties zijn denkbaar:

- a. De indiener reageert niet binnen de drie weken. In dat geval is het beroep niet ingetrokken en dient het zo snel mogelijk ter kennis van het kantongerecht gebracht te worden. De termijn van artikel 11, eerste lid, wordt dan zo nodig verlengd.
- b. De indiener reageert binnen de drie weken en trekt het beroep in. Als de indiener geen kosten heeft opgevoerd, is er ook geen afzonderlijke uitspraak van de kantonrechter op de voet van artikel 13b meer mogelijk. Het beroep behoeft niet aan het kantongerecht ter kennis gebracht te worden. Aangezien het beroepschrift is ingetrokken, is een verlenging niet meer aan de orde.

c. De indiener heeft binnen de drie weken gereageerd, heeft zijn beroep ingetrokken en heeft kosten opgevoerd. Als de termijn van artikel 11, eerste lid, is verlopen, is de verlenging ingegaan. Binnen de vier weken behoort er duidelijkheid te zijn over de vraag of de indiener genoeg neemt met de door de officier toegekende vergoeding. Neemt de indiener er genoeg mee, dan is een afzonderlijke uitspraak van de kantonrechter niet meer mogelijk. Het beroep wordt dan ook niet ter kennis van het kantongerecht gebracht. Als de indiener echter geen genoeg neemt met de door de officier toegekende vergoeding, is wel een afzonderlijke uitspraak van de kantonrechter mogelijk. Dan wordt het beroep uiterlijk binnen de tien weken (zes weken plus vier weken verlenging) ter kennis van het kantongerecht gebracht."